

ლიცენზირებული საშუალო

საშუალოს მუნიციპალიტეტის ბაზეში „საშუალოს მოამბის“ ღამატიკა
№12, 30 დეკემბერი, პარასკევი, 2016 წელი

ლიცენზირებისა და მწერლობის შესახებ ვესაუბრებით საშუალოს მაჟორიტარ დეპუტატს - ბატონ **სიმონ ნოზაძეს**

განათლებელი ადამიანთან ურთიერთობა შედენიერება!

- ბატონო სიმონ, მადლობას გიხდით, რომ თქვენი დატვირთული გრაფიკის მიუხედავად, გამოხატეთ დრო. როგორ უნდა იქნას, ლიცენზირებისა და ხელოვნებისადმი განსაკუთრებული თქვენი დამოკიდებულება, თქვენი პროფესიის კონკრეტული განსხვავებულება ამ სფეროების განსაკუთრებულად განსხვავებულებას?

- ვერ ვიტყვი, რომ ვინმეზე მეტი ვიცი... სტუდენტობის წლებიდან მინევედა ისეთ ადამიანებთან ურთიერთობა, რომლებსაც უყვარდათ ხელოვნება, ლიცენზირება. თითქოს ერთმანეთს ვეჭიბებოდით კიდევ ლექსის თქმას, სიმღერას, ლირიკულ საქმელებს. თბილისში მარტოს მომხსნა თავის დამკვიდრება. ჩემი უპირატესობა განათლება და საკუთარ თავზე მუშაობა იყო. ანალიტიკურ აზროვნებასავე თავადვე მივაჩვიე საკუთარი თავი. ერთდროულად ნამდვილად მაქვს, რომელიც ჩემი შემდგომი ნარმატივების საფუძველი გახდა.

- თქვენი თაობა იმ ეპოქას ეკუთვნის, რომელიც ნიგნიერება, მწერნიერება და, ზოგადად, ურთიერთობა დიდად დასობდა. თქვენი აზრით, ამ მხრივ, რა ხდება დღეს საქართველოში?

- ჩემს ახალგაზრდადულ წლებში - 70-80-იან წლებში, მართალია, კომუნისტური იდეოლოგიის მატარებელი იმპერია იყო, მაგრამ სახელმწიფო ბევრად მონერსიგებელი იყო განათლების, ჯანდაცვისა და საყოფაცხოვრებო საკითხების მხრივ. ზოგადად, თაობა იყო ნაკითხი. ნიგნის კულტი არსებობდა. ვერ ვიტყვი, რომ ახლა არ მოდის განათლებული თაობა, თუნდაც, პარლამენტში ბევრ განათლებულ ახალგაზრდას ვხვდები, თუმცა, მათი განათლება უფრო პროფილიურია, ვინრო სპერიალიზაციამ თავისი გავლენა მოახდინა.

- როგორ ფიქრობთ, განელება თუ არა ნიგნი-სადმი სიყვარული და რამდენად საფუძვლიანია მოზარდისათვის კომპიუტერით მიღებული წოდება?

- გეთანხმებით, რომ ნიგნითან ურთიერთობა განელება, თუმცა, ახალგაზრდები, ვისაც კითხვა უნდა, ინტერნეტში კითხულობენ და იძენენ წოდებას. დროს და გლობალიზაციას თუ ავრდებით, ჩამოვრჩებით, რიგშიდან ამოვვარდებით. დღეს, შესაძლებელია, ადამიანმა სახლიდან გაუსვლელად ინტერნეტის საშუალებით ისეთი პროდუქტია შექმნას, რომ კაპიტალი დააგროვოს. ამ ყველაფერს ალლო უნდა ავულოთ და დროის მოთხოვნებს თვალი გავუსწოროთ, ოღონდ არა - ჩვენი სულიერი ფასეულობებისა და კულტურული მემკვიდრეობის დაკარგვის ხარჯზე. რასაც ჩვენი, ქართული ნიდაგზე ამოზრდილი სწავლულები და მოზარდნივეები გვეუბნებოდნენ, ის სხვაგან არ ისწავლებს, სხვა ვერ გვეტყვის. თუმცა, დღეს მე ვერ ვხედავ ინტერნეტის ხელისუფლების მხრიდან, ლიცენზირებისა და მწერლობისადმი სიყვარული რომ გაუღვივოს საზოგადოებას და განსაკუთრებით, ახალგაზრდებს ისე, როგორც ეს ჩვენ დროს იყო.

- რას გულისხმობთ?

- თუნდაც იმას, რომ ჩვენი თაობა ერთმანეთს ვზრდიდით სულიერად. ამის გარდა, იდეოლოგიური მუშაობა გვევალდებოდა. გვეტონდა შეხვედრები მწერლებთან, ხელოვნებთან, ლიცენზირების მწოდებლებთან. მასხვებს, 1975 წლის იანვარში კონსტანტინე გამსახურდიას შეხვედით. ტევა არ იყო 600 კარან დარბაზში, დაუვიწყარი იყო ელენე ახვლედიანის სტუმრობა. ჯანსუღ ჩარკვიანთან შეხვედრისას, ასეთი რამ გვითხრა: „პოეტები, ჩვენ ინჟინრები ვართ, სულის ინჟინრები. განეფულად მოზარდნივე პოეტების კულტი იყო მაშინ - მუხრანი, მურმანი...“

- მწერლობას შეეხეთ. თქვენი საყვარელი ავტორები ვინ არიან როგორც პოეზიაში, ისე პროზაში?

- ჩემთვის ქართული ლიცენზირება მე-19 საუკუნის მწერლობაა. სამხუხაროდ, თანამედროვე პროზებს ვერ მივადევნე თვალი დროის სიმწერის გამო. ალბათ, იმის გამოც, რომ დავინყე და ვერ გავითავისე... ნანარმოებმა უნდა ჩავაფიქროს, რატომ მოგვრეს, ფიქრი და ანალიზი გასწავლოს. კონსტანტინე ძალიან დიდი იყო, მიხილ კავახიშვილი, დოსტოვესკი, მარკესი... ჯანდაც ამირჯანი, რომელიც კარგად ერკვეოდა და ნერდა სპერსამსახურების მუშაობაზე, პოეზიას რაც შეეხება, ტრადიციული, რითმისანი ლექსი მიყვარს. მიმარჩია, რომ შოთა რუსთაველიც დიდი პოეტი და მოზარდნივე კარბობობას არ ჰყავს. „ვეფხისტყაოსანი“ ენრიკლოპედიაა, მე-12 საუკუნის აზროვნების საყუთესო ნაზავი, რომელიც საყუენებს გაუძლო და ყოველ დროში აქტუალობს შეინარჩუნა.

ასე წაოსახდა ვერ ვიტყვი, რომელი პოეტი თუ პროზაიკოსია ჩემთვის სასურველი. პოეზიას განსუობის მიხედვით ვკითხულობ. როცა სიკვდილ-სიურხლის რაობაზე ჩავფიქრებ ვინყებ, გალაკტიონის „მესაფლავე“-ს ვუბრუნდები. სულ მარჯებდა, ახალგაზრდა ასაკში როგორ დანერა ისეთი რამ, რომლის აქტმას და განალიზებებს რხოვრებდაგვლილი სინრძე სჭირდებოდა, გალაკტიონი გასული იყო სხვა სამყაროში, ამიტომაც ადრეულ ასაკში ხედავდა და შეიწონდა სამყაროს არსს, მუქ-ჩრდილებს. უარყოფით განსუობაში შეიძლება ამალეზულოს დანახვა.

როცა მარტოსული კარის სევა და რომანტიკა მომეძალეობა, ტერენტი გრანელის პოეზიას ვკითხულობ. სიმსუბუქისა და განტვირთვისთვის სიამოვნებით - გრიშაშვილისა და ნონეშვილის ლექსებს.

აკაკი ნერეთლის პოეზიის მუსიკას უნდა მიჰყე და თანდათან მიხვდები, როგორი სიღრმეა მის სიმარტივეში, როგორი მინიშნებებით არის დაქარაგმებული მისი შემოქმედება. სხვათა შორის, აკაკის ერთი ლექსი აქვს ნანასავით, რომელიც ასე მთავრდება: „ოი, ამას ვენარვალე“. ამ ლექსის სრულად გარჩევა არსად შემხვედრია. არადა, საინტერესოა ის, რომ თი ამა იაპონელი გენერალი გახლდათ, რომლის სარდლობით რუსები დამარხდნენ 1905 წელს. იმპერიის ნაბოროტიკებით განარბულმა მგოსანმა ქარავით გადმოსრა ლექსში ეს ფაქტი.

- მართლაც საინტერესოა რამ მითხარით, ასეთი ლიცენზირებული ქარავების ამოსხნას რაღაც რუბრიკა რომ მივუძღვნათ, ურიგო არ იქნება ჩვენი გაზევის მკითხველისათვის. საშუალო ოდითგან გამოირჩეოდა კულტურული მემკვიდრეობით, ხელოვნად ადამიანებით, მაგრამ ეს თემა დღეს

ჩრდილშია, სამაგიეროდ უნდაღებული ქილიკის საგნად იქნა საშუალო. რა შეიძლება, სამომავლოდ გავთოდეს იმისთვის, რომ საშუალოს ინტელექტუალური პოტენციალი ლირსული სარისხში დაინახონ?

- საქლიკო ვახდა ეს თემა, რადგან უკვე ამდენი წელია, საშუალოს სახე ზვიო და მისთანანია. შეურარეხოფას არავის ვაყენებ, იუბორიერ ძალიან მიყვარს, მაგრამ თავის ადგილზე. არ ჩანნაროთ სათანადოდ არც შენ, არც ლილიკო ნემსაძე და ბევრი ისეთი ხელოვნების ჩვენდური ნარმოდგენელი, რომელიც საშუალოს ინტელიგენციის ლირსული სახეა. ამ მხრივ, მინდა მნიშვნელოვანი ნინსვლა შევიტანოთ, მოვანყოთ ლიცენზირებული და მუსიკალური კონკურსები, ჩამოვიყვანოთ კომპეტენციური უიური, დავანესოთ პრემიები გამარჯვებულთათვის და გავაშუქოთ მასმედიის საშუალებით. საქართველომ უნდა დაინახოს, როგორი კულტურა არსებობს საშუალოში.

- რა თვინება გხილავთ ადამიანში ყველაზე მეტად და რის ჰატიება გიფირთ?

- ერთგული ყველაზე დიდი რამ მგონია, თუმცა, ერთგული ადამიანი შეიძლება უვიერი იყოს, ამიტომ ვერ მომიხილავს. განათლებული ადამიანთან ურთიერთობა შედენიერება, მაგრამ შეიძლება, იმავდროულად, არამზადა იყოს, ამიტომ ვერ ასეთი განათლებული ადამიანით ვერ მოვიხილავთ. მიტევა უნდა შეგეძლოს, ლალატეს და უმადურობას ვერ ვეგუებთ. ლირსება არ უნდა დაკარგოს ადამიანმა ნებისმიერი განსაჯდელის დროს. უმუშევარი ვყოფილვარ, ბევრი დანაკარგი ვახე რხოვრებში, მაგრამ ჩემი სახე არ დამიკარგავს, გამოუსწორებელი შედლობა არ დამიშვია. ვფიქრობ, რხოვრების ყველა შანსი გამოვიყენე საკუთარი თავისა და საქრეილის მართვით. რამეტი წლის ნინ რომ პარლამენტში ვერ შევედი, ეს უფლის ნება მგონია, შეიძლება დიდი შედლობები დამეშვა, უფალმა უსიამოვნებებს ამარდინა.

- ბატონო სიმონ, ეს საახალწლო ნომერია და საგანგებო რუბრიკა გავტვს „გვეთოდ თუ არა თოვლის ბაშის არსებობა?“ მინდა თქვენ გვიპასუხოთ ამ შეკითხვაზე. როგორია თქვენი, როგორც მაჟორიტარი დეპუტატის საახალწლო სურვილები?

- ბავშვობაში ყოველთვის მჯეროდა, რომ თოვლის ბაშა არსებობდა. ახალ წელს ყველანი მიამიტები ვართ სურვილებში, გვინარია... ამ დროს, კიდევ ერთი წელი გვემატება და გვაკლდება იმავდროულად. მაგრამ მანერ განსაკუთრებული ახალი წლის დღესასწაული.

ყველაზე მეტად რაც მინდა, არის საქართველოს გამთლიანება. 25 წელია შედლობებს ვუშვებთ. ამამ თითოეული ჩვენგანს აქვს ბრალი... ჩვენი გონიერებითა და უფლის შემწეობით მინდა დემოკრატიული საქართველო ვახხო უახლოეს მომავალში, ბედნიერი, მშვიდი და სიყვარულით დამთბარი წელი მინდა გაუთედეს ჩემს ხალხს, ჩემს საშუალოს. მინდა, ჩემი ხელი დავაყუო - როგორც დეპუტატის, ამისთვის კი ერთიანობა, შრომა და დროა საჭირო. პრიმიტიულად ნუ მივუდებთ და სულსწრაფობას ნუ გამოვიჩინებთ, ჩემი თხოვნა იქნება... მითხარით და გამაკუთებინეთ, მიჩიეთ და გვერდში დამიდეთ! მშვიდობა გვეტონდეს!..

ესაუბრა ევა ბაქრაძე

ექსპონატები ლაპარაკობენ

ფოტო და ფერწერული გამოფენები მხარეთმცოდნეობის მუზეუმში

ვაგრძელებთ რუბრიკას „ექსპონატები ლაპარაკობენ“ და ამჯერად ვთავაზობთ ინტერვიუს დამთავალიერებელზე ორიენტირებული პროგრამების მენეჯერთან - ქალბატონ დალი ხაჩიძესთან.

- ქალბატონო დალი, თქვენი საქმიანობა მუზეუმში სხვადასხვა ტიპის გამოფენების მონაწილეობა-ორგანიზებას უკავშირდება. რა და რა სახის გამოფენები ეწყობა მუზეუმში?

- ხაშურის მხარეთმცოდნეობის მუზეუმს სხვადასხვა ტიპის გამოფენების მონაწილეობის მრავალწლიანი გამოცდილება აქვს. სხვადასხვა დროს აქ იყო გამოფენილი რეზინის მხატვრობის - ალექსანდრე რიმაკურიძის, დიმიტრი შვერდნაძისა და ფელიქს ვარლამიშვილის ფერწერული ცილოები, აგრეთვე, დასავლეთ ევროპის მე-16 - მე-19 საუკუნის მხატვრობის ნიმუშები: ფოტო-გამოფენები და სხვა.

მე-20 საუკუნის დასასრულს, ახალი გამოხატვის ფონზე მუზეუმებმა საერთო რეკონსტრუქციები შეიტანეს თავიანთ საქმიანობაში და ახალი მისია შეითავსეს - ორიენტირები დამთავალიერებელზე, რა ახალი მუზეუმის ქვაკუთხედი გახდა.

მუზეუმის მუდმივმოქმედი ექსპონატი დღევანდელი სახით თითქმის 5 წელია ფუნქციონირებს და მხატვლის გარკვეულ ნაშრომებს აქვს აქ დაწესებული ნიმუშები, თუმცა, საგამოფენო სივრცის სიმართლისა და სხვა ობიექტური მიზეზების გამო, ამ გამოფენის შესაძლებლობები შეზღუდულია.

- რა ასაკის დამთავალიერებელზე არის გათვლილი ეს გამოფენები?

- მუზეუმში სისტემატურად ეწყობა დროებითი გამოფენები მრავალფეროვანი თემატიკით. ჩვენი დამთავალიერებლების ძირითადი სეგმენტის - მოსწავლე-ახალგაზრდობის გათვალისწინებით, ამ ასაკობრივ ჯგუფზე გათვლილი პროგრამები მუზეუმის ძირითადი პროექტია. მუზეუმში ხშირი ვიზიტი, არა მხოლოდ, ამყარებს სკოლაში მიღებულ როდნას, არამედ მოზარდებში სამყაროსადმი განსაკუთრებულ დამოკიდებულებას აყალიბებს. ამრიგად, გამოფენები ნარმოადგენს მუზეუმისა და დამთავალიერებლის ურთიერთობის მთავარ ასპარეზს.

- ქალბატონო დალი, მოგესტენებათ, დღეს-დღეობით, უახლოესი თანამედროვე ტექნოლოგიების მანქანისადაც ათვისების ფონზე, არაუბუნად აღვივლით ნარსტის სურათებით ახალგაზრდა თაობის დანტერესება. როგორ ახერხებთ მათ მოზიდვას?

წლიანხვედრის წინ მუზეუმში განხორციელდა პროექტი, რომელიც მოიწვედა ორ პუნქტს: 1. გამოფენა - „საქართველო ვაზის სამშობლოა, მეღვინეობა-მეცენახეობა შიდა ქართლში“ (ნაღვლის სამაროვანის არქეოლოგიური მასალის მიხედვით, პროექტის ავტორი - მუზეუმის არქეოლოგიური კოლექციის მრველი ბ-ნ ჯ. ქიტიანიშვილი). 2. არქეოლოგიური სამარხის იმიტაცია (თანმხლები პრაქტიკული მერადინებები, ავტორი - მუზეუმის ფონდების მთავარი მრველი - ქ-ნ მ. ლომჯინიძე). ამ პროექტში მონაწილეობა მიიღო ათასამდე მოსწავლე. მისადმი ინტერესი განაპირობა პროექტის განხორციელების პროცესის არაორდინალურობამ. ჩვეული ინფორმაციის გარდა,

რომელსაც აწვდის ექსპონატიმდლოლი დამთავალიერებელი, პროექტში გათვალისწინებული იყო კონკურსები, თამაშები უფროსკლასელთათვის, ინტერაქტიული ვაკუილიები. ხაშურის მე-4 სკოლის მოსწავლე ვიდებმა თავად გაუნიეს ექსპონატიმდლოლობა თანატოლებს, ხოლო სურამის მე-3 საჯარო სკოლის მოსწავლეებმა, ამ პროექტის თემატიკის ფარგლებში ნარმოადგინეს ინტელექტუალური თამაში „რა, სად, როდის?“

მესამე წელია დამთავალიერებელზე ორიენტირებული პროგრამების სამსახური საქმიანობას ნარმოადგენს მუზეუმის საგანმანათლებლო პროექტების ამაღლებასა და საგანმანათლებლო მიმართულებებისთვის პროორიტიტულობის მინიჭების ნიშნით. ყოველ გამოფენას წინ უძღვის პრეზენტაცია. ეს არის, პრაქტიკულად გამოფენის რეკლამა. ვინვეთ სტუმრებს, მათ შორის, იმ ადამიანებს, პედაგოგებს, ვისაც აქვს შესაძლებლობა მიიღოს ეს ინფორმაცია, გააზროს და გადასწყვიტოს სხვა, მათ შორის, მოსწავლეებს და გაუჩინოს სურვილი, ნახონ ეს გამოფენა.

გასულ წელს განვახორციელეთ საგამოფენო პროექტი: „დიმიტრი ერმაკოვი და XIX საუკუნის საქართველოს ყოფა და კულტურა“, გორის ისტორიულ-ეთნოგრაფიულ მუზეუმში დაწყებული დიმიტრი ერმაკოვის ფოტო-კოლექციის ბაზაზე. გორელმა კოლეგებმა ღირსეული პარტნიორობა გავგინიეს ამ საქმეში. კოლექცია მოიწვეს სხვადასხვა დროს დიმიტრი ერმაკოვის მიერ გადაღებული ფოტოების პირებს, რომელიც ასახავდა იმდროინდელი საქართველოს ყოფა-რეზონანსს. საინტერესო და სახალისო რომ გავგვსადა ბავშვებისათვის, გამოფენის ორგანიზატორებმა მოვიძიეთ მთელს რაიონში შემორჩენილი ერთადერთი ძველებური შტატივიანი ფოტოაპარატი, შავ ქსოვილი გადაფარებული, თავისი გრძელი რეზინის წვრილი მილზე დამაგრებული რეზინისავე ბუჭით, რომლითაც ჩვენს არსებულ შორეულ ნარსტოში, ფოტოგრაფები ილუზიონისტის სისწრაფითა და ფრაზით - „ჩიტი გამოფრინდება“ გაჩხაკუნებდნენ აპარატს და სურათის გადაღებარ დამთავრებული იყო. მართალია, ეს აპარატი ისტორიის კუთვნილება გახდა, მაგრამ როგორც ფოტოგრაფიის სიმბოლოს, ხშირად ვხვდებით ამ თემაზე შექმნილი ფილმების ანონსებსა თუ ნივნებში.

გარდა ამისა, მოვიძიეთ სხვადასხვა დროის საბჭოთა თუ ურბოური ფოტოაპარატები, შესაბამისი ფირების გასამქლავებელი და სურათების საბეჭდი ტექნიკა. ასევე, ქართული მხატვრობის ფილმები, ეპიზოდები ამ ფილმებიდან, რომლებიც დიდი სიზუსტით იმეორებდნენ ერმაკოვის მიერ გადაღებულ ძველი თბილისელი მოქალაქეების, ბაზრისა და დღესასწაულების ამსახველ კადრებს, რა კიდევ უფრო საინტერესოს ხდიდა ფოტოებს. ექსპონატიმდლოლის საურის პარალელურად მიმდინარე ვიდეოჩართვები აძლიერებდა გამოფენის აღქმას და მიმზიდველს ხდიდა კანონიკურ ტექსტს. დაყოკნელი წიგნისმოყვარეობა გამოიხატა სამეცხე ფოტოაპარატმა, რომლითაც მისი ანგარდაცვლილი მეპატრონე, სურამელი ფოტოგრაფი - გურამ (გუგულა) ხაჩიძე, „ფოტო - გუგულა“ ქმნიდა თავის ფოტოგალერეას. სტუმრებს გავარანით, თუ რა მნიშვნელობა ჰქონდა და აქვს ფოტოგრაფიას ადამიანთა რეზონანსში. წიგნითა ერთკოვის ფოტოსტუდია, რომელიც მდებარეობდა დღევანდელი რუსთაველის ქუჩის ბოლოს, მოსწავლეთა (მაშინდელი მეფისნარვალის) სასახლის მოპირდაპირე მხარეს, რომელსაც შთამბეჭდავი სახელი „რემბრანტი“ ერქვა. მივაკვლიეთ ამ ფოტოსტუდიის ინტერიერის ფოტოსაც, სტუდია

გამოიყურება საკმაოდ მდიდრულად და ბუნებრივია, შესაბამისი ჩარქმულობისა და მანერების მქონე დიდგაროვნებისათვის იქ ვიზიტი და სურათის გადაღება მნიშვნელოვანი მოვლენა იყო. დღეს, მოსწავლეთა უმრავლესობას ხელთ აქვს რეფრული ფოტოაპარატი, ან ძალაღლი კლასის ტელეფონი ნებისმიერი მოვლენის დასაფიქსირებლად.

ინტენსიურად, დატვირთვით მუშაობს მუზეუმის აუდიტორია, რომლის ფუნქციასაც ითვისებს მუზეუმის დროებითი გამოფენების დარბაზი. მიუხედავად ტექნიკური სირთულეებისა, რომელიც ახლავს ამ ორი ფუნქციის შეთავსებას, (თუნდაც, გამოფენის პერიოდში, ხშირად საჭიროა ის, როგორც დარბაზი, რის გამოც, პრაქტიკულად, მთელი დარბაზის გადაწყობა გვინევს) იგი მეტ-ნაკლები ნარმატებით ასრულებს მუზეუმის ერთ-ერთ მთავარ ფუნქციას - საზოგადოებასთან კავშირს. ლექციები, საიუბილეო, პოეზიის საღამოები, ნივნების პრეზენტაციები, მხევედრები, სამეცნიერო კონფერენციები, კრებები, სხეომები და ა. შ.

სამომავლოდ, მიზანშეწონილად მიგვაჩნია, ვაგრძელებდეს საგანმანათლებლო მიმართულებებით მუშაობა, ვაფართოვდეს საგანმანათლებლო პროექტების ფორმატი და თემატიკა. გვინდა დავწეროთ ამ პროგრამების სხვადასხვა ფორმატი: ერთკურადი, რეკლური, ჯგუფური, ინდივიდუალური და სხვა.

- მუზეუმში დარქული ფერწერული ცილოების შესახებ გვითხარით ორიოდ სიტყვა.

- ჩვენს მუზეუმში ინახება ჩვენი თანამემამულის - ალექსანდრე რიმაკურიძის ოჯახის მიერ გადმოქმედილი ფერწერული ცილოები. ისინი რაკე, პატარა დარბაზშია განლაგებული, მუზეუმის თანამშრომლები ვზრუნავთ რეზინის მხატვრობის მეტკვიდრეობის დარვა-სა და პოპულარიზარიაზე. ვიძიებთ მასალებს მისი შემოქმედების შესახებ. ამ ცილოების დიდი ნაწილის რესტავრარია მოხდა თბილისის სამხატვრო აკადემიის რესტავრარისა და კონსერვარის კათედრის ლანბორატორიაში. რესტავრირებული სურათები ამ ორიოდ წლის წინ გამოფენით კიდევ, სხვა აღდგენილ ექსპონატებთან ერთად.

აღ. რიმაკურიძის ნამუშევრებს შორის არის ასეთი ცილო „ნამთარი“, რომელიც განსაკუთრებულია იმით, რომ სურათის მეორე მხარეს გამოსახულია ნახატი - „ნახესული“, რომელიც ცილოს რესტავრარის დროს აღმოვაჩინეთ. გამოფენის დროს ეს ნამუშევარი პოსტამენტზე, დარბაზის რეზინში იყო მოთავსებული. ექსპონატიმდლოლობისას, ვიდის შეეთხვამ - როგორ ფიქრობთ, რაკომ დღეს განსაკუთრებულ ადგილას და რით განსხვავდება იგი სხვა ნახატებისგან? - დიდი ინტერესი გამოიხვია. ამ გამოფენიდან 3-4 თვის შემდეგ მუზეუმში ერთი ყმანვილი გვევია, თან მეგობარი ახლდა. აღმოჩნდა, რომ ზემოთხსენებული გამოფენის შთაბეჭდილებით, ამ ცილოს ისტორია სტუმრად მყოფ მეგობარს მოუყვა და თან სანახავადარ მოიყვანა.

ასე რომ, ამოუწყურავია ხერხები, მიდგომები, რომლითაც შეიძლება მხატვლი მოიზიდო, მოახლო, დაინტერესო.

ვსარგებლობ შემთხვევით და დამდეგ შობა-ახალი წელს ვულორავ სრულიად საქართველოს, ჩემს ხაშურს და მხარეთმცოდნეობის მუზეუმის თანამშრომლებს. მშვიდობისა და სიკეთის წელი გვექონოდეს.

- დიდი მადლობა საინტერესო საურისთვის.

ესაურა ევა ბაქრაძე

ჰოცური ნოსტალგია

თეთრი მინა

დღედაღინა შეიმოსა თეთრი სამოსელით,
 თეთრ კარავებს დაემგვანენ ატეხილი მთები,
 მახსოვს შენი გუნდაობა უხელოთაჲმანო ხელით, -
 ახლარ მინდა შენი ნახვა, ახლარ მენატრები...
 ეს სურვილი ძლიერია, როგორც ქარიშხალი,
 სისპეტაკით შემოსილი, ვით ეს თოვლი ნმინდა,
 მომავლიდა შენს სახეზე პანანინა ხალი
 და თუ შენი ღიმილი მსურს, შენი გულიერ მინდა.

მირზა გელოვანი

პირველი თოვლის სიმღერა

ნახელ თოვდა,
 ნეჭავ, ჩემთან რად არ გაჩნდი,
 გენახე და ძილში თბილად დაგეხურე...
 მე ავღეტი პირველ თოვლზე განთიადში
 და ვეძებდი შენს პატარა ნაფხურებს.
 დაყარა სახლებზე და ვერის გზაზე
 თოვლი, თეთრად დასახული,
 ასე თეთრად, გულუბრყვილოდ ჰყვავის ასე
 იმერეთში, ტყემლის ხეზე გაზაფხული.
 ჰყვავის ასე და განთიადს მიხალისებს
 ეს ზამთარი, დეკემბერში თოვლის ხვავი,
 ის თბილისის ხეივანებში კიპარისებს
 იმერულად გამოასხამს ტყემლის ყვავილს.
 დგას ზუჩქები ვერის ზღაში, შემკრთალები,
 ზედ თოვლია თუ ფრიალი ფაფანაკა?!
 ანდა, იქნებ ავჭალოდნ თეთრ კარავებით
 ადგა ჭარი და თბილისში დაბანაკდა?!
 რა თოვლია! შენობებს და ზღაში ხარდანს
 ფარავს, თეთრად დასახული...
 ეს პირველი თოვარ ისე გამეხარდა,
 როგორც გუშინ მიხაროდა გაზაფხული.
 მიხარია რხელ ზაფხულის დაბრუნებარ,
 ნვიძარ, ქარი, უსაქმურად დანაბერი...
 ბევრი კარგი რამ სწოდნია ამ ზუნებარ,
 მაგრამ, კარგო, შენისთანა - არაფერი!

ირაკლი ანაშიძე

თოვლი თოვს

თოვლი თოვს, თეთრი ქარია,
 თეთრ სამოსელით ვირთვები.
 ჩიტები, რა გიხარიათ,
 რისთვის მღერისხართ ჩიტები?
 დიდი ზამთარი იქნება? -
 ნეტამარ ასე ინებოს!
 თქვენ მაინც რა გეფიქრებათ,
 რა გენახებათ, ჩიტებო?
 გადივლის, დაიფარება
 ფიქრები თოვლის ქსოვებით...
 თქვენ მაინც ვინ გეყვარებათ
 ამ პანანინა გულებით?
 თოვლი თოვს, უფრო თოვდება,
 თეთრ სამოსელით ვირთვები.
 მივდივარ, აღარ მშორდება
 მკერდგაღელილი ჩიტები.

ალექსანდრე სავაია

თოვლს გვასარებდნენ
 აღნეული
 რამდენ ქედები,
 ვერ იქნათქათებ,
 თუ არა ხარ
 თურმე მაღალი.
 გასაკეთებლად
 ნინა ნლებში
 გაუკეთებლის! -
 ვით არა ერთხელ, -
 ნელი დადგა
 ნელსარ ახალი.
 ნრიალებს რნმენა, -
 მარად მნვანე,
 როგორც კედარი.
 მიზნის ფეხებთან
 ნინაპართა
 ჰყრია ფარ-ხმალი.
 შესამომებლად
 ნინა ნლებში
 განაკეთარის! -
 ვით არა ერთხელ, -
 ნელი დადგა
 ნელსარ ახალი.
 აღმოფხვრილიყოს
 ბევრი რამე, -
 ჯერ კიდევ მყოფი.
 რარ ჯერ არ არის, -
 ბევრი რამე, -
 გვეხილოს მათგან.
 არ დაგვეზოგოს იმისათვის
 სისხლი და ოფლი! -
 ნელი ახალი,
 ერთი სიტყვით,
 რისთვისარ დადგა.

მუხრან მაყვარაანი

ავტობუსი, ზამთარი

ანყვეტილი ანჯამით, ჩამტვრეული ფანჯრებით,
 მთებით - როგორც არჯალით,
 ქართით, - როგორც ხანჯლებით,
 ან შემოილი პერანგით, ან ჭკვიანი
 ზათქანით,
 მაშორებდა შენამდე ავტობუსი. ზამთარი.
 მხმობდა თეთრი სულოთი განრწყინებული
 სიტყვამდის,
 ჩემთვის იყო სულოთი - რადგან
 შენ არ გიყვარდი!
 რუისსა და გორს შუა, ვინრო უღელტეხილით,
 თოვლში გასულ ზავშვივით ყუინებდა ხეხილი.
 მერე მთები მომრელოდა და ამართულ
 ლოწვიდან
 მინდვრებს ქვენატკორისას ქრისტეშობა
 ჰკორნიდა.
 ინვა თეთრი სულოთი, იდგა თოვლი
 მუსლამდის,
 ჩემთვის იყო სულოთი - რადგან
 მას არ ვუყვარდი!
 და იგოეთ-რკოეთით, შეყინული ტილოთი,
 ქანდაკება - პოეტი თავჩარგული ვჭიროდი!..

ნაზი კილახონია

თბილისური თოვლი

ძინავს თბილისს,
 ძინავს თბილისს,
 ფრთაქათათა თეთრი ძილით,
 მთლად დათოვლილ მაღათოვზე
 კენჭად ინვის კენჭი რვილი...
 როგორ შვენის,
 როგორ შვენის,
 როგორ შვენის დედა-თბილისს
 თეთრი ქალის თეთრი ხელით
 მოქსოვილი თავმანდილი...
 ფანტელების ვისმენ ნანას,
 ეს ხმა სხვა ხმას ვამჯობნე
 და ნინვებრ ძიებებს ჰგვანან
 თეთრ აკვნებთან დაჩოქილებს...
 რა თეთრი ქალწულივით,
 თეთრი რვილი
 თეთრად ტირის
 და სულ თეთრი
 და სულ თეთრი
 ძილით ძინავს დედა-თბილისს!..
 სინამდვილე ზღაპარს ჰყვება
 თუ ზღაპარმა ინამდვილა?!
 ნება-ნება,
 ნება-ნება,
 ეფინება
 ფთილას ფთილა...
 მთლად დათოვლილ მაღათოვზე
 კენჭად ინვის კენჭი რვილი...
 ძინავს თბილისს,
 ძინავს თბილისს
 უწყინარი, თეთრი ძილით!..
 ეს კი მე ვარ, -
 მისი მკვიდრი,
 სარკმლის იქით მოთვალთვალე,
 მის ლამესარ რისკრად ვიდრი,
 მივეყარ და მივემთვრალე...
 ძილი არხევს თოვლის დროშებს
 და გიმატებს თვალში ნათელს
 სიამაყის გრძობა, რომ შენ
 ამ თოვლის ქვეშ დაინადე!..
 თეთრ სივრცეში
 თეთრი კიბე
 თეთრ დარბაზებს ყვლის ქობდა:
 სიყვარული მოვიკრიბე -
 არც მეტყობა უძილობა.
 იქ, სულშიარ ატანს თოვლი
 და სულის კვარს
 აქრობს ზროლი...
 თეთრად ჰყვავის მაღათოვი,
 ეს - თბილისის აკროპოლი!..
 ძილი არხევს თოვლის დროშებს
 და გათრთოლებს თოვლზე უფრო
 მშვენიერი გრძობა, რომ შენ
 ამ თოვლს უნდა ესაუბრო...
 რომ ნაწნობი ჰანგი გესმის,
 ნინ კი ელი უკვალავ გივებს,
 რომ პირველი აქ თქვი ლექსი,
 აქვე იტყვი უკანასკნელს!..

ოთარ შალაშვილი

გვჯეროდა თუ არა თოვლის ზაფხულის არსებობის?

ვაჟა შუბინიძე - ხაშურის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარე:

ზავშვობაში ყველაზე მეტად საახალწლო ტკბილეული და თოვლი მიყვარდა. ჩემი ზავშვობის ოცნება იყო საქართველოსთვის რაიმე, თუნდაც მცირედი სამსახური გაქონა - ამიტომ, ხან გენერლობაზე ვოცნებობდი, საქართველოს განათავისუფლებლად, ხან მეცნიერებაზე - რაღაც აღმოჩენის გასაკეთებლად, ხან მწერლობაზე, ხან კინორეჟისობაზე, ისტორიკოსობაზე და ა.შ. ყოფით დონეზე არასოდეს მანტირებულა თოვლის ზაფხულის საჩუქრების მიღება. ჩემი თოვლის

ზაფხუბი იყვნენ ჩემი მშობლები და ზებია-ზაფხუბი, რომლებიც არ მაკლებდნენ სიყვარულის და ყურადღებას, რჩევა-დარიგებებს.

ვულორავ დამდეგ შობა-ახალ წელს ჩემს ხაშურს და სრულიად საქართველოს. სიკეთისა და მიტევების წელი გვქონოდა.

ახალი წელი ყოველთვის საყვარელი დღესასწაული იყო ჩემთვის, როგორც ზავშვობაში, ისე ახლაც. ეს არის დიდი სიკეთის, სიყვარულის, პოზიტივის დღე, როცა ადამიანი უნდა დაიკვიროს დადებითი ენერგიით, რომელიც ზევრად განსაზღვრავს, თუ როგორ წარმართება ჩვენი რეზერვა ახალი წლის განმავლობაში.

თოვლის ზაფხულის და ახალი წლის ჭადოსნური შესაძლებლობების ზავშვობაშიც დიდი ნდობა მქონდა და ახლაც... სიკეთითა და

სიყვარულით გაჯერებული სურვილები აყრდნობდა აგვისტოდან.

ზავშვობის დიდი სურვილი იყო და ახლაც არის, რომ ჩემი ქვეყანა, ჩემი ქალაქი, სოფელი ყოფილიყო მოვლილი, ყველა ადამიანი - ზედნიერი, ჯანმრთელი და გალალღებული.

ვულორავ სრულიად საქართველოს, მის თითოეულ მოქალაქეს დამდეგ 2017 წელს. ვისურვებ, რომ ეს წელი ჩვენი ქვეყნისთვის ყოფილიყოს პოლიტიკურად წარმატებული და ეკონომიური აღმასვლის წელი. ყველას, თითოეულ მოქალაქეს, თითოეულ ზავშვს ასრულებდეს ის ოცნებები და საახალწლო სურვილები, რომლებითაც სავსეა ადამიანთა საახალწლო მოლოდინები, ღამაში ზღაპარები, რომელსაც ჩვენი წარმოსახვა ქმნის ამ ჭადოსნური დღესასწაულის ღამეს.

ხაშურის საგანმანათლებლო რესურსცენტრის უფროსი სპერიალისტი **მანანა ანაბაძე**

მინდა მჯეროდეს...

გულმა გაუძლო ლოდინს, იხარე, სახლის ჭერო, ახალი წელი მოდის, ვერ გეტყვი: „მოკვდი, მტერო!“ მინდა მჯეროდეს, ჩვილი როგორ ჩამოჰყავს წეროს და საოჯრება - შვილი!.. მასზე ლექსები ვწერო. მინდა გავიგო, ლუდვიგს რა სხივი სტყორჩნა მთვარემ, მთვარის სონატას, მუდმივს - არც ერთი ნოტი მდარე! მინდა ვიყო, ადამს რამ დაუზნელა გონი? - როდესაც ევას, წარმტარს ვაშლი მიართვეს, მგონი. მინდა მჯეროდეს, შოთა

ვერ მივიდოდა მზესთან, ისე უყვარდა თამარ, როგორც ჭარიელს - ნესტან!.. მინდა გავიგო, ქრისტემ რატომ განირა თავი, თუ ზრბო იუდას მისდევს, ვით უწოდველი კრავი... მინდა მჯეროდეს, ნოე ახალ კიდობანს აგებს, ჩემი ანი და ჰოე სულ ახალ ზღაპრებს დანერს. გულმა გაუძლო ლოდინს, ამალღდი, სახლის ჭერო! ახალი წელი მოდის - ვერ გეტყვი: „მოკვდი, მტერო!“

მანანა დანგაძე

თოვლის ზაფხულის არსებობის არასდროს მჯეროდა, თუმცა, პატარებისთვის ამ რწმენას სიხარული მოაქვს. ზავშვები ჩემი სისუსტეა, მათ გასახარად ზევრი რამე შემიძლია გავაკეთო. ზავშვები ჩვენი მომავალია და მათ კეთილდღეობაზე ზრუნვა თითოეული ჩვენგანის უპირველესი მოვალეობა უნდა იყოს.

წხრამუხის პატარებს სკვერში 5 მეტრი სიმაღლის ნაძვის ხე დავეუფდი. სამომავლოდ, ჩემი დიდი სურვილი და ჩანაფიქრია, სურამი-ხარაგაულის გზის მიმდებარე მთაზე გავათდეს მცირე სათხილამურო ტრასა, პირველ ეტაპზე, თუნდაც მოკლე მონაკვეთის. ამ მცირე პროექტით სურამი გახდება ზამთრის კურორტი და ეს გააძლიერებს და სტიმულს მისწემს არამარტო ადგილობრივ მოსახლეობას, არამედ რაიონსაც. პატარებიც მეტი სიხარულით შეხვდებიან ზამთრის მოსვლას.

მთავარია, მშვიდობიანი ახალი წელიწადი გაუთენდეს ჩვენს რაიონს და სრულიად საქართველოს. კარგი იქნება, ერთმანეთის მოსმენას, გვერდში დგომას თუ ვისწავლით. ამით ზევრი კარგი საქმის გაკეთებას შევძლებთ უკეთესი მომავლისათვის.

ხაშურის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს ფრაქცია „დამოუკიდებელი“-ს თავმჯდომარე **ზაფხუ ლაწარბიძე**

ხაშურის საგანმანათლებლო რესურსცენტრის უფროსის მოვალეობის შემსრულებელი **ზვიად გოგუაძე**

ზავშვობიდან რეალობას მონყვეტილი არასდროს ვყოფილვარ. უზრალოდ, საოჯრებისადმი რწმენა არ მაკლდა და ასეა დღესაც. სხვადასხვა ასაკში განსხვავებული წარმოდგენა მქონდა თოვლის ზაფხაზე, მაგრამ ვიყო, რომ ის არამქვეყნიური იყო. ვერ ვიჯერებდი

ირმებითა და ეტლით ერთ ღამეში მთელი მსოფლიოს შემოფრენას. მაგრამ როგორც კი ჭადოსნურ, ღვთაებრივ ელემენტებს შევიტანდი წარმოდგენაში, ყველაფერი შესაძლებლობის ზღვარს მიღმა იყო, უკიდევანო. რა ასაკში, ნამდვილად არ მახსოვს, მაგრამ თოვლის ზაფხობის ფუნქცია ღმერთს დავექვემდებარე. დედა მეუბნებოდა, რომ არა მხოლოდ წელიწადში ერთხელ, არამედ ყოველთვის ესმოდა და შეეძლო ჩემს „თოვლის ზაფხას“ სურვილების ასრულება. აქედან გამომდინარე, დღესაც მჯერა რომ არსებობს „თოვლის ზაფხა“, (ღმერთი) რომელსაც ძალიან ვუყვარვართ და საჩუქრებს ჩვენი საქრეულით ვიმსახურებთ მისგან...

ჩემთვის, გამორჩეული დღესასწაულია ახალი წელი. ვაჭამებთ განვლილ წელს პოზიტიური და ნეგატიური თვალსაზრისით და მაქსიმალურად ვყრილობთ, მომდევნო წელი იყოს უკეთესი. თითოეული ჩვენგანი განსაკუთრებული რველილებებისა და უკეთესობის მოლოდინით ხვდება ამ დღესასწაულს. იმედით, რომ დადგა სურვილების ასრულებისა და დასახული მიზნების განხორციელების დრო.

ვისურვებთ, მალე ჩვენს ქვეყანაში ღმერთიანი, ზედნიერი სახეები და გულიდან ამოსული სიწმილი გვენახოს, ინტელექტი არ დაკარგულიყოს, შრომა შეგვეყვარებოდეს და შრომის შესაფერისი ყოფილიყოს ანაზღაურება. ერთად ვიყოთ, ერთმანეთის გვესმოდეს. რაც არ ვიცი, - გვესწავლოს თავმდაბლობით და სიყვარულით. მინდა, რომ არა უზრალოდ ერთად, არამედ ერთმანეთისთვის გვერზვროს, რომ 2017 წელი იყოს საკუთარ თავში გარკვევის, მასში სრულიად ახალი, უჩვეულო შესაძლებლობების აღმოჩენისა და მათი წარმატებით გამოყენების წელი!

განსაკუთრებით მოსწავლივს ვუსურვებ გააზრებულ, ნაყოფიერ და შედეგზე ორიენტირებულ სწავლას.

ღმერთმა ყველა კეთილი სურვილი შეგვისრულოს, ჩემო ძვირფასებო, გილორავთ დამდეგ ახალ წელს და შობას!